

RĪCĪBAS KLIMATA PĀRMAIŅU RADĪTU NOTIKUMU LIKVIDĒŠANAI *RŪPNIECĪBA*

Fiziskie riski

Veikt karstuma riska novērtējumu ražotnēm (telpas, iekārtas, darbinieki); uzstādīt vai modernizēt dzesēšanas un ventilācijas sistēmas; ieviest darbinieku karstuma stresa protokolus (rotācija, hidratācija, pauzes); optimizēt ražošanas grafiku pīķa karstuma periodos.

Kartēt plūdu riskus ražotnes teritorijai un inženierkomunikācijām; uzstādīt applūšanas novēršanas sistēmas (vaļņi, pretvārsti, paaugstināti grīdas līmeņi kritiskajām iekārtām); veidot avārijas ražošanas pārceļšanas vai rezerves iekārtu plānu; apdrošināt pret plūdu riskiem un nodrošināt ātrās reaģēšanas rezerves.

Izolēt cauruļvadus un iekārtas aukstuma periodos; veidot siltuma rezerves plānus un uzturēt aukstuma skartajām sistēmām drošu temperatūras monitoringu; sagatavot ziemas operatīvo plānu ar prioritāro funkciju sarakstu; dažādot piegādes maršrutus un veidot kritisko materiālu rezerves.

Ieviest ūdens efektivitātes auditu un mazināt industriālo ūdens patēriņu; attīstīt ūdens recirkulācijas un atgūšanas sistēmas; dažādot ūdens avotus; iekļaut ūdens risku ražošanas nepārtrauktības plānā; sekot regulatīvajiem ierobežojumiem sausuma periodos.

Pastiprināt jumtu un fasāžu konstrukcijas atbilstoši aktuālajiem vēja slodžu standartiem; izveidot pirmsvētras drošības procedūru (iekārtu nostiprināšana, lūku slēgšana); ieviest darba drošības protokolus vētras situācijām; apdrošināt ārējo infrastruktūru pret vēja bojājumiem.

Klimata risku rīcības. Rūpniecība.

Sistēmiskie riski

Kartēt un novērtēt piegādes ķēdes ievainojamību klimatiskajiem notikumiem; dažādot piegādātājus, materiālus un ģeogrāfiskos avotus; veidot kritisko komponentu drošības krājumus; ieviest digitālu piegādes ķēdes pārraudzību; izstrādāt piegādes ķēdes nepārtrauktības plānu.

Ieviest rezerves barošanu (UPS/ģeneratori) kritiskajām IT, OT un dzesēšanas sistēmām; segmentēt OT un IT tīklus; izstrādāt avārijas darbības procedūras (manuālie rezerves procesi); regulāri testēt enerģijas zuduma scenārijus.

Izstrādāt uzņēmuma klimatnoturības plānu, iekļaujot atjaunošanas grafikus un prioritātes; veidot finanšu rezerves ārkārtas situācijām; apdrošināt kritiskās iekārtas ar iespēju ātrā aizstāšanā; uzturēt atjauninātu kritiski svarīgo aktīvu sarakstu un to atjaunošanas izmaksu aprēķinus.

Dokumentēt klimata riska novērtējumu un preventīvos pasākumus apdrošināšanas partneriem; regulāri pārskatīt apdrošināšanas segumu atbilstoši jaunajiem riska profiliem; uzlabot komunikāciju ar finansētājiem par klimatnoturības ieguldījumiem; apsvērt riska sadali starp uzņēmumu un apdrošinātāju.

Ieviest standartizētu klimata riska novērtēšanas metodiku (piem., TCFD ietvars); vākt datus par fiziskā un pārejas riska ietekmi; izmantot sektoriālos orientierus un pētnieku ieteikumus; iekļaut klimata datus uzņēmuma stratēģiskajā plānošanā.

Klimata risku rīcības. Rūpniecība.

Pārejas riski	ieviest enerģijas un emisiju uzskaiti uzņēmuma līmenī; noteikt emisiju samazinājuma prioritātes; sekot ES ETS, ESRS un citiem regulatīvajiem attīstības virzieniem; sagatavot atbilstības ceļa karti.
	Izvērtēt procesus ar visaugstāko enerģijas un oglekļa intensitāti; investēt energoefektivitātes pasākumos un elektrifikācijā; pārskatīt enerģijas pirkumu līgumus (piem., ilgtermiņa PPA ar AER); ietvert CO₂ cenu nākotnes scenārijos biznesa plānošanā.
	Novērtēt klientu un tirgus pieprasījumu pēc zemas oglekļa izcelsmes produktiem; iekļaut zaļā pārejas perspektīvu ražošanas un produktu attīstības plānos; iesaistīties zaļajos iepirkumos kā pilotprojektos; attīstīt oglekļa mazietilpīgus produktu variantus.
	Izstrādāt tehnoloģiskās pārejas ceļa karti ar prioritātēm un izmaksu-ieguvumu analīzi; izmantot pieejamos valsts atbalsta instrumentus (zaļā industrializācija, energoefektivitātes fondi); ieguldīt personāla apmācībā; ieviest tehnoloģijas pakāpeniski.
	Ieviest piegādes ķēdes emisiju uzskaiti (Scope 3 kategorijas 1, 4, 11); sadarboties ar galvenajiem piegādātājiem emisiju samazināšanā; iekļaut ESG/klima kritērijus iepirkumu prasībās; attīstīt piegādes ķēdes caurredzamību.

Klimata risku rīcības. Rūpniecība.

Reputācijas riski	Publicēt tikai verificējamus ESG apgalvojumus ar skaidriem aprēķinu metodikas pamatojumiem; ieviest iekšēju ESG ziņošanas kvalitātes kontroles procesu; balstīt komunikāciju uz auditētiem datiem (GHG protokols, ISO 14064); apmācīt ESG atbildīgos.
	Ieviest laikapstākļos balstītu H&S (health & safety) plānu ar stop-work sliekšņiem karstumam un aukstumam; nodrošināt atpūtas vietas, hidratāciju un aizsargekipējumu; apmācīt vadītājus dinamiskajā riska novērtēšanā.
	Iekļaut klimata klauzulas līgumu force majeure nosacījumos; veidot komunikācijas plānu ar klientiem ārkārtas situācijās; veidot krājumu un izstrādāt rezerves ražošanas scenārijus; regulāri testēt nepārtrauktības plāna efektivitāti.
	Izstrādāt ķīmisko un bīstamo vielu noplūdes novēršanas plānu plūdu scenārijiem; uzstādīt automātiskos izolācijas vārstus kritiskajos posmos; regulāri testēt avārijas procedūras; veikt ietekmes uz vidi novērtēšanu pēc katra lielā notikuma.
	Sākt agrīnu iesaisti ar pašvaldību un sabiedrību plānu izstrādes fāzē; caurspīdīgi skaidrot emisiju, trokšņa, satiksmes mazināšanas pasākumus; ieviest sūdzību mehānismu ar reaģēšanas termiņiem; dokumentēt sociālos ieguvumus.

Klimata risku rīcības. Rūpniecība.